

Бойчевська І.Б.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
Уманський державний педагогічний
університет ім. Павла Тичини

РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НІМЕЧЧИНІ

У сучасному суспільстві вивчення іноземної мови відіграє надзвичайно важливу роль. Особливо важливим завданням є навчити учнів вмінню спілкуватись, іншими словами, сприяти формуванню комунікативної компетенції. Впровадження комунікативного навчання іноземних мов співпало з появою нової системи оцінювання знань, вмінь і навичок з іноземних мов. Метою навчання іноземній мові є оволодіння нею як засобом комунікації для успішного виконання подальшої професійної діяльності, тому весь процес навчання мусить підпорядковуватись цій меті [2].

Німеччина не стоїть осторонь європейських процесів, підтримуючи інтенсифікацію вивчення іноземних мов. Іноземна мова є постійною складовою пропозиції навчальних закладів різного рівня у ФРН унаслідок інтеграційних процесів у Європі та прагненням громадян до мобільності. Так, в оцінці Конференції ректорів вищої школи (Hochschulrektorkonferenz) та німецької служби академічних обмінів (DAAD) з приводу проголошення 2001 року Європейським роком мов зазначено, що вищі навчальні заклади мають бути націлені на те, щоб зробити можливим вивчення двох сучасних іноземних мов. Для цього вищі навчальні заклади повинні:

- У вимогах до іспитів зазначити про обов'язкове знання іноземних мов;
- Організувати обов'язкове вивчення англійської та другої іноземної мови для деяких спеціальностей;

- Використовувати кредитно-модульну систему при вивченні іноземних мов з метою підвищення мотивації та запровадження єдиної системи стандартів [1, с.153].

Термін «комунікативна компетенція» був заснований американським соціолінгвістом Х. Хаймсом (H. Hymes) у 1972 році. Відтак на початку 70 -х років ХХ століття при вивченні іноземних мов у Німеччині наголошується на комунікативній компетенції, що є основною метою навчання. Вміння вільно, невимушено користуватися мовою у спілкуванні, тобто, передавати й обмінюватися думками в різноманітних ситуаціях у процесі взаємодії з іншими учасниками, правильно використовувати систему мовленнєвих норм та вибирати комунікативну поведінку, адекватну автентичній ситуації спілкування - це зміст терміну «комунікативна компетенція».

Вивчення іноземних мов у Німеччині відбувається під впливом мовної політики ФРН, яка залежить від політичних прагнень держави, характеру економічних зв'язків із зарубіжними країнами, особливостей структури суспільства, національних традицій, а в останні два десятиліття відчутний вплив на іншомовне навчання здійснюють глобалізація, міграція й інтеграційні процеси.

З 90-х років минулого століття навчальні заклади Німеччини випробовують особливу концепцію для вивчення іноземної мови – «Інтегроване вивчення змісту та мови», що передбачає використання іноземної мови під час занять із спеціальності, при чому відбувається інтеграція вивчення фахових предметів з фаховою іноземною мовою. Однією з форм цієї методичної концепції є двомовне викладання професійних предметів. Перевагами цієї концепції вважають: підвищення комунікативної компетенції без збільшення кількості годин, відведених на іноземну мову; вища мотивація до вивчення іноземної мови завдяки змістовно-предметному підходу; отримана комунікативна компетенція має конкретну повсякденну користь у професійній діяльності [1, с.154].

Аналіз офіційних документів Конференції ректорів вищої школи, Федерального інституту професійної освіти, Федерального міністерства освіти та досліджень, педагогічної літератури дозволяє стверджувати, що німецькі урядовці, дослідники та педагоги вважають, що формуванню комунікативної компетенції сприяють: 1) навчання та проходження практики за кордоном; 2) можливість отримання подвійного диплому; 3) міжнародна співпраця під час проведення наукових досліджень; 4) використання новітніх інформаційних технологій під час вивчення іноземних мов; 5) організація дискурсу на уроках іноземної мови; 6) участь студентів у міжнародних проектах та програмах Європейського Союзу (Socrates, Erasmus, Leonardo da Vinci) [1, с. 155].

Таким чином, метою навчання іноземних мов у Німеччині є розвиток комунікативної компетенції в таких сферах, як аудіювання, читання, усне та писемне мовлення, а застосування іноземної мови при вивченні фахових предметів, навчання та практики за кордоном, участі студентів у міжнародних програмах сприяє кращому оволодінню іноземною мовою, а відтак і розвитку комунікативної компетенції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Отрощенко Л. Особливості формування іншомовної професійної комунікативної компетентності у вищих навчальних закладах Німеччини / Л. Отрощенко // Наукові записки кафедри педагогіки: зб. наук. пр. – Харків : Видавничий центр ХНУ, 2007. – № 19. – С. 152–157.
2. Сенченко В.О. Формування іншомовної комунікативної компетенції студентів вищих технічних навчальних закладів. Гуманізм та освіта. Електронне наукове видання матеріалів VIII міжнародної науково-практичної конференції [Електронний ресурс] / В.О. Сенченко. – Режим доступу : 2006.<http://www.comf.vstu.vinnica.ua/2008/txt/>. – Заголовок з титул. екрану.